

Zpráva dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů,

o jednotlivých věcech, v nichž nebylo dosaženo dostatečných opatření k nápravě ani postupem podle § 20

Ochránce v této zprávě informuje Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o případech, kde se mu nepodařilo dosáhnout dostatečného zjednáání nápravy ani cestou vyrozumění nadřízeného úřadu, nebo o případech, kde úřad odmítl ochránci poskytnout potřebnou součinnost.

1) Pochybení Katastrálního úřadu v Opavě ohledně výmazu zástavního práva z katastru nemovitostí

V roce 2001 provedl tehdejší Katastrální úřad v Opavě výmaz zástavního práva na základě smluv mezi společnostmi Konpo, s.r.o., EXIMTRA, a.s., KARAJAN FINANCIAL SERVICES, Ltd. a OSTROJ, a.s. Výmaz byl proveden z toho důvodu, že mělo dojít ke splnutí dlužníka a věřitele k dotčeným pohledávkám ve smyslu ustanovení § 584 občanského zákoníku (zákonu č. 40/1964 Sb., v tehdejším znění).

Přestože katastrální úřad nezkontroluje platnost smluv, které slouží jako podklad k provedení zápisů do katastru nemovitostí, je povinen ověřit, zda podpisy na listinách jsou úředně ověřeny v souladu s právními předpisy.

Šetřením zástupkyně ochránce se ukázalo, že na smlouvě o postoupení zástavního práva nebyly ověřeny podpisy zástupců společností tak, jak vyžadovala tehdejší katastrální vyhláška (vyhláška č. 190/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů). K ověření podpisů nedošlo ani jiným vhodným způsobem, který v současné době umožňuje nová katastrální vyhláška (vyhláška č. 26/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Katastrální úřad v Opavě měl k dispozici úředně přeloženou zakládací listinu společnosti KARAJAN FINANCIAL SERVICES, Ltd., a dvě verze podpisových vzorů. Ani z úředně ověřeného překladu, ani ze samotné zakládací listiny však nevyplývalo, že by zakládací listina byla vydána oprávněnou institucí na Britských panenských ostrovech, kde byla společnost KARAJAN FINANCIAL SERVICES, Ltd. založena.

Na obou uvedených dokumentech totiž chybí apostilační doložka podle Haagské úmluvy o zrušení požadavku na ověřování cizích veřejných listin. Lze proto důvodně pochybovat, zda zakládací listina byla skutečně vyhotovena na Britských panenských ostrovech a v souladu s tamějšími právními předpisy. Pravost podpisů navíc nebyla ověřena ani podpisovým vzorem, protože na uvedených listinách nejenže není ani jakákoli zmínka o tom, jaké společnosti nebo instituce se tyto podpisové vzory týkají.

Ve světle uvedených skutečností zástupkyně ochránce konstatovala rozpor mezi zápisy v katastru nemovitostí a listinami, které jsou v katastru nemovitostí uloženy. Z tohoto důvodu vyzvala Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj a následně Český úřad zeměměřický a katastrální k provedení nápravy v podobě

opravy chyby v katastru nemovitostí vzniklé zřejmým omylem ve smyslu ustanovení § 8 katastrálního zákona (zákon č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Jak Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, tak Český úřad zeměměřický a katastrální odmítly uvedený požadavek s tím, že zřejmý omyl nebyl prokázán.

Vzhledem k tomu, že nedošlo k provedení opatření k nápravě, rozhodla se zástupkyně o tomto případě informovat Poslaneckou sněmovnu.

2) Výkon práva myslivosti v oboře Radějov

V návaznosti na zprávy z medií zahájila zástupkyně ochránce v roce 2009 šetření z vlastní iniciativy, jehož cílem bylo prověření výkonu práva myslivosti v oboře Radějov.

Bylo zjištěno, že v oboře, jež se nachází v I. a II. zóně chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty a zároveň na území přírodní rezervace Kutý, docházelo v únoru 2009 k masovému odlovu přemnožených daňků. To vedlo jednak k pochybnostem o tom, zda byl lov prováděn v souladu s pravidly obsazenými v ustanovení § 45 zákona o myslivosti (zákon č. 449/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů), a také o tom, zda se původní vysoké počty daňčí zvěře negativně neprojeví na stavu životního prostředí a chráněných ekosystémech.

Šetřením zástupkyně ochránce dospěla k názoru, že k uznání obory v popsané lokalitě došlo v rozporu platnými právními předpisy na úseku ochrany přírody. Ty totiž vylučují, aby byla zařízení určená k intenzivnímu chovu zvěře umístována na území přírodních rezervací nebo v I. a II. zóně chráněných krajinných oblastí. Obora přitom takovým zařízením je.

Přestože orgány ochrany životního prostředí (Česka inspekce životního prostředí a Správa chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty) provedly ve vztahu k oboře Radějov kontrolní šetření, které potvrdilo negativní vliv obory na chráněné ekosystémy, zástupkyně ochránce konstatovala, že opatření, která byla z jejich strany provedena, nejsou dostatečná. Šlo totiž o opatření, jimiž jsou pouze zmírňovány dopady oborního chovu na životní prostředí. Zástupkyně proto v této souvislosti poukázala na to, že orgány ochrany přírody zcela opominuly mechanismy, jež jim umožňují odstranit příčinu celého problému, kterou je samotná existence obory (§ 66 zákona o ochraně přírody a krajiny organům ochrany přírody umožňuje stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat).

Zástupkyně dále konstatovala, že samotný lov daňčí zvěře v únoru 2009 byl prováděn v rozporu s etickými pravidly obsazenými v zákoně o myslivosti. V tomto ohledu došlo ke shodě s Městským úřadem ve Veselí nad Moravou, který na popud ochránce zahájil s uživatelem obory příslušně sankční řízení.

V průběhu šetření zástupkyně ochránce následně dospěla k závěru, že honitba v oboře Raději nebyla uvedena do souladu se zákonem o myslivosti, a právně tak zanikla ke dni 31. března 2003.

Své závěry zástupkyně zaslala dotčeným úřadům, správa chránění krajinné oblasti Bílé Karpaty nicméně odmítla realizovat navržená opatření.

Zástupkyně ochránce proto využila oprávnění obrátit se na nadřízený úřad a informovala Ministerstvo životního prostředí o pasivitě Správy CHKO a zároveň požádala ministerstvo o zjednání nápravy. Ani Ministerstvo životního prostředí však nápravná opatření neakceptovalo v celé šíři (především šlo o opatření, jež měla zamezit prohlubování negativního stavu).

Z tohoto důvodu zástupkyně ochránce informuje touto cestou Poslaneckou sněmovnu.

3) Použitelnost správního řádu v řízení dle zákona o služebním poměru

Na ochránce se obrátila stěžovatelka s tím, že tehdejší Okresní ředitelství Policie České republiky v Uherském Hradišti řádně neprojednalo její oznámení pro přestupky proti občanskému soužití a proti majetku, kterých se měl vůči ní dopustit její zeť, jenž je příslušníkem Policie ČR. Přestupky měly spočívat v susedských schválnostech (stěžovatelka i její zeť obývají tentýž dům). Stěžovatelka rovněž vyjadřovala námitky proti způsobu vyřízení její následné stížnosti ze strany Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje (KŘP JMK).

Ochránce konstatoval řadu pochybení policejních orgánů (nesplnění poučovací povinnosti pro podání návrhu na projednání přestupku, nedodržení lhůty pro zahájení řízení, nesprávné provádění dokazování, neposouzení podání stěžovatelky jako stížnosti apod.) Ředitel KŘP JMK ve svém vyjádření ochránci sdělil, že správní řád není použitelný v řízení dle služebního zákona. Dovodil, že služební funkcionář, který vede řízení, nemá postavení správního orgánu, a že vztahy vyplývající ze služebního poměru mají povahu spíše pracovněprávní. Z tohoto důvodu nelze instituty zakotvené ve správním řádu (např. lhůta pro vydání rozhodnutí, opatření proti nečinnosti, opatření k zajištění účelu a průběhu řízení apod.) použít v řízení dle služebního zákona.

Ochránce ve svém závěrečném stanovisku zopakoval, že služební funkcionář je správním orgánem ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu, a to z povahy samotného služebního poměru (obdobně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. Konf 26/2005-9). Z vymezení působnosti správního řádu pak lze dovodit jeho použitelnost i pro řízení dle služebního zákona.

Ředitel KŘP JMK ve svém vyjádření k závěrečnému stanovisku v podstatě uznal veškeré námitky ochránce, které se týkaly konkrétní věci stěžovatelky, i nadále však trval na tom, že správní řád není v řízení dle služebního zákona použitelný. Proto ochránce využil sankčního oprávnění a o postupu KŘP JMK informoval Policejní prezidium ČR jako nadřízený orgán.

Policejní prezident se se závěry ochránce rovněž neztotožnil a připustil pouze použití analogie u některých institutů správního řádu (např. vyloučení z projednávání a rozhodování věci z důvodu podjatosti). v této souvislosti vydal akty interního řízení, jež některé postupy v řízení dle služebního zákona blíže upravují (např. práve podjatost či postup při nečinnosti služebního funkcionáře).

Zástupkyně ochránce, která se následně šetření ujala, však tato opatření shledala jako nedostatečná, neboť interní akty řízení zavazují pouze příslušníky Policie ČR (a také pouze jim jsou dostupné), zatímco v řízení dle služebního zákona mohou být účastníky i civilní osoby (navrhovatelé). Právě podpůrné uplatnění

správního řádu by mohlo v praxi přinést zajištění zásady rovnosti účastníků řízení dle služebního zákona a současně zpřehlednění samotného řízení.

Vzhledem k tomu, že neúspěšnou výzvou policejnímu prezidentovi byly vyčerpány možnosti k dosažení nápravy, nezbyvá než na přetrvávající rozpor ohledně použitelnosti správního řádu v řízeních dle služebního zákona upozornit Poslaneckou sněmovnu.

V Brně dne 20. října 2010
JUDr. Pavel Varvařovský
veřejný ochránce práv